

»Sveznadare«. Nauka i znanje u riječi i slici. Zagreb 1953.

Nakladni odjel Seljačke sloge u Zagrebu objavio je početkom 1954 svoj, već ranije najavljeni, pučki leksikon, pod imenom Sveznadar. Svrha je tom leksikonu, kako je već u predgovoru naglašeno: da posluži širokim slojevima naroda, kao priručnik, tumač pojmova i dogodaja sa područja nauke i znanja, na koje dnevno nailaze u životu, zvanju, novinama i knjigama.

Ovaj pučki leksikon ima 880 stranica od toga oko 200 stranica slika. Trebalo je dakle, u taj veoma ograničeni prostor smjestiti tri omašne discipline, kao što su antropologija, etnologija i etnografija a da se ipak o njima uglavnom sve kaže, što je čitaocu potrebno. To za autore tih natuknica nije bio lak posao. Trebalo je u prvom redu provesti odabiranje u materijalu, koji će se prikazati a onda taj materijal obraditi na što manjem prostoru, a da ipak bude jasan, pokraj sve kratkoće. Mora se priznati, da je to autorima u cijelosti uspjelo.

Antropologija, kao nauka, obuhvaćena je u jednoj jedinoj, enciklopedijski izrađenoj natuknici, u kojoj je sve obuhvaćeno što čitaoca može zanimati. Rasna podjela je provedena prema modernom sistemu E. v. Eickstedta na rasne skupine i rase, čime je čitavi rasni kompleks znatno pojednostavljen.

U etnologiji su, obzirom na prostor, zahvaćeni osim općih pojmova samo one etničke skupine, sa kojima se čitaoc češće susreće u literaturi. Prikazivanje svih etničkih skupina, u okviru primitivnih naroda, znatno bi premašilo prostor, koji je stajao na raspolaganju.

Etnografiji je posvećeno više pažnje jer se radi o upoznavanju i našeg naroda. Duhovna i materijalna kultura: običaji, vjerovanja, umjetnost, nastambe, nošnja itd. obrađena je primjermom jasnoćom, ma koliko da se moralo voditi računa o raspoloživom prostoru. Treba napomenuti, da sve tri spomenute discipline ne obuhvataju više od 3 arka t. j. 48 stranica, a da je ipak uspjelo dati o njima zaokruženu i tačnu sliku. Autori natuknica sa područja antropologije, etnologije i etnografije su Mirko Kus-Nikolajev i Ljerka Topali. Odgovarajuće slike za pojedine natuknice izradila je Zdenka Sertić.

Mirko Kus-Nikolajev

Internationale Volkskundliche Bibliographie. International Folklore Bibliography. Bibliographie Internationale des Arts et Traditions Populaires. Années 1948 et 1949 avec supplément d'années antérieures. Ouvrage publié par la Commission Internationale des Arts et Traditions Populaires sous les auspices du Conseil International de la Philosophie et des Sciences Humaines et avec le concours de l'Unesco. Rédigé, avec l'assistance des collaborateurs, par Robert Wildhaber. Bâle, 1954. Str. XXIV + 467.

Po štirih letih prestanka je lani izšla nova Mednarodna etnografska bibliografija (= MEB), ki se je bodo gotovo razveselili etnografi in etnologi po vsem svetu. Nova knjiga MEB obsega leta 1948 in 1949 z dopolnili iz prejšnjih let ter je popolnejša od vseh, kar jih je doslej izšlo. Krog sodelavcev se je od dosedanjega števila 32 povečal na 55 in med njimi sta tudi slovenska etnografa prof. Niko Kuret in prof. Vilko Novak. Spričo znatnega povečanja števila sodelavcev in v zvezi s tem tudi števila sodelujočih dežel se nadeja urednik dr. Robert Wildhaber v svojem uvodu, da bo res kmalu mogoče govoriti o obsežni MEB.

MEB za leto 1948/49 z dopolnili iz prejšnjih let navaja skupno 6111 etnografskih oziroma etnoloških knjig, razprav, člankov in ocen. Priznati moramo, da se je slovenska etnografija v tej novi MEB odrezala prav dobro in nadevse častno, kar je seveda zasluha obeh naših sodelavcev, ki sta v MEB v kar največ možnem obsegu prispevala slovensko etnografsko bibliografijo. Tako je v MEB navedenih nad 300 knjig, razprav, člankov in ocen, ki jih je napisalo ca. 135 slovenskih avtorjev. To je vsekakor precej drugačno stanje, ako ga primerjamo z onim v prejšnji MEB (1942—1947), v kateri je bilo samo 12 imen